

Skatteministeriet

18. november 2020
J.nr. 2020 - 9818

Til Folketinget – Sundheds- og Ældreudvalget

Hermed sendes svar på spørgsmål nr. 116 af 28. oktober 2020 (alm. del).

Morten Bødskov

/ Jeanette Rose Hansen

Spørgsmål

Hvilke EU-lande har indført minimumspriser på tobak henholdsvis alkohol, herunder begrundet i sundhedsfremmende initiativer, og hvilke reaktioner, afgørelser og domme har det medført? Er der forskel på de to områder (tobak hhv. alkohol) og i givet fald med hvilke begrundelser?

Svar

For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt der er forskel på tobaksområdet og alkoholområdet kan jeg oplyse, at der i henhold til EU-retten for begge områder skal tages højde for, at afgifterne ikke må fordreje konkurrencen eller hindre den frie bevægelighed i det indre marked. Det vil blandt andet sige, at der skal være fri prisdannelse, og at alle former for indførelsesrestriktioner skal være proportionale med det formål, som restriktionen skal medvirke til at opnå. Det betyder fx, at hensynet til menneskers liv og sundhed typisk kan varetages lige så godt ved afgiftsforhøjelser, som det kan ved minimumspriser.

Derudover er det i EU's tobaksbeskatningsdirektiv fastsat direkte, at fabrikanter, deres repræsentanter samt importører, frit fastsætter de maksimale detailpriser. Det vil sige, at det ikke er i overensstemmelse med direktivet, hvis medlemslandene indfører minimumspriser. I EU's strukturdirektiv for alkohol findes der ikke en tilsvarende bestemmelse, hvorfor det i relation til alkohol altid vil være en konkret afvejning af de hensyn, der ønskes opnået (fx forbedret sundhed for befolkningen) og restriktionen, der ønskes indført (fx minimumspriser), jf. ovenfor om EU-retten.

I forhold til minimumspriser på tobak kan jeg oplyse, at EU-Domstolen flere gange har taget stilling til spørgsmål om medlemslandenes direkte eller indirekte fastsættelse af minimumspriser på tobak. Sagerne vedrører en række forskellige EU-lande, som har haft national lovgivning, som på den ene eller anden måde medførte, at der var minimumspriser på tobak. Det drejer sig bl.a. om Grækenland (C-216/98), Frankrig (C-302/00 og C-197/08), Østrig (C-198/08) og Irland (C-221/08).

I alle sagerne påberåbte medlemslandene sig, at formålet med at fastsætte minimumspriser på tobak var at beskytte menneskers liv og sundhed. EU-Domstolen er i samtlige sager kommet frem til, at det ikke er foreneligt med fabrikanter mv. mulighed for at fastsætte priserne frit, at medlemslandene fastsætter minimumspriser på tobak. Det fremgår herudover af afgørelserne, at formålet om at beskytte menneskers liv og sundhed i stedet kan opnås ved fx at forhøje afgifterne.

Skotland, som i dag ikke er en del af EU, har i den periode, hvor de var en del af EU, indført minimumspriser på alkohol. Forholdet blev indbragt for EU-Domstolen i C-333/14. Det fremgår af dommen, at den nationale domstol, som havde forelagt spørgsmålet for EU-Domstolen, måtte efterprøve, hvorvidt hensynet til menneskers liv og sundhed kunne varetages med mindre restriktive foranstaltninger.

Som det også er fremgået af mine tidligere svar til Folketinget, bl.a. samrådstale – SUU alm. del – samrådsspørgsmål D-G, oversendt ved besvarelsen af SUU alm. del – spm.

110, finder jeg det både groft og direkte usmageligt, at man ikke respekterer hensigten i den lovgivning, der kommer fra Folketinget. Det er usmageligt, fordi formålet jo helt sikkert er at sælge flere cigaretter og dermed skabe større afhængighed af rygning med den sikre følgevirkning, at flere vil dø af kræft som følge af rygning.

Regeringen har for kort tid siden fremsat en handleplan med 7 tiltag, hvor vi allerede har forfulgt det ene tiltag og skrevet til EU-Kommissionen om udfordringerne med prisdumping og et ønske om, at medlemsstaterne kan indføre minimumspriser på tobak.